

Sprickor i arbetarkollektivet?

Möjligheter till förändrade genusmönster i gruvnäringens arbetsorganisationer

DEN SVENSKA GRUVNÄRINGEN ÄR EN MANSDOMINERAD INDUSTRI och idag är ungefär 85 % av de personer som arbetar i produktionen män. Även om mycket hänt gällande den numerära fördelningen av kvinnor och män under de senaste 10 åren, så är fortfarande föreställningen om bergarbete som för och av (vissa) män närvarande än idag.

Syftet med projektet är att utforska och skapa ny kunskap om arbetsplatskulturer och maskulinitetskonstruktioner inom svensk gruvindustri. Detta genom bland annat intervjuer såväl enskilt som i grupp med personer som arbetar i produktionen under jord. Grundtanken är att fokusera på majoriteten män på arbetsplatsnivå för att generera kunskap om grugarbetarkollektivet och dess könssegregerande mekanismer.

Arbetarkollektivet kan som begrepp sägas ligga nära organisations- eller arbetsplatskultur. Det handlar alltså om en uppsättning informella regler och förhållningssätt där exempelvis normer kopplat till likhet mellan medlemmarna anses avgörande för dess framgång. Avvikelse eller "sprickor" i arbetarkollektivets normsystem tolkas här som att representera möjligheter till förändring.

Kunskap som genereras i projektet kommer inte enbart användas i syfte att bättre förstå segregeringsmekanismer i mansdominerade organisationer och på dess arbetsplatser, utan också med avsikt att skapa reell förändring mot ökad jämställdhet. Ytterst syftar projektet till att utmana normer kopplat till kön och arbete och minskad könssegregering i arbetslivet.

Exempel på frågeställningar i projektet:

- Hur kan arbetarkollektivet i gruvorganisationer beskrivas och förstås?
- Hur och i vilken utsträckning är arbetarkollektivet i dessa organisationer könade?
- Vilka är effekterna av detta?
- På vilka sätt anpassar sig alternativt motsätter sig medlemmar av kollektivet dess normer och praktiker?

De preliminära resultaten indikerar att arbetarkollektivet har fragmenterats i relation till den tidigare teoribildningens beskrivning och att könade normer i gruvnäringens arbetsorganisationer å ena sidan förändras samtidigt som till viss del förflyttas och hålls intakta, dock med mindre organisatorisk räckvidd.

Forskargruppen består av professor Ylva Fältholm (forskningsledare), professor Lena Abrahamsson, bitr. lektor Eira Andersson och doktorand Lisa Andersson samtliga vid Luleå tekniska universitet.

Lisa Andersson
Doktorand i arbetsvetenskap, Genus och teknik
Institutionen för ekonomi, teknik och samhälle (ETS)
Luleå tekniska universitet, campus Luleå
Telefon: 0920 493 442 E-post: lisa.andersson@ltu.se